

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПРОИЗВОДИ КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

2023

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

**ПРОИЗВОДИ КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ
ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2023. ГОДИНИ**

Београд, јул 2024. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

**ПРОИЗВОДИ КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2023. ГОДИНИ**

Извештај припремили

Нада Радовановић, дипл.екон.
Ивана Радић, маг. менаџ. безбедности,
тероризма и орган.крим.
мр Љиљана Ђорђевић, дипл. биол.

мр Небојша Реџић, дипл. инж. технол.

Директор агенције

Стефан Симеуновић

САДРЖАЈ

1	САЖЕТАК	4
2	УВОД	7
2.1	Гуме	7
2.2	Батерије или акумулатори	7
2.3	Уља	7
2.4	Електрични и електронски производи	7
2.5	Возила.....	7
3	ЗАКОНСКИ ОСНОВ	8
4	ПОДАЦИ О ПРОИЗВОДИМА КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА	9
4.1	ГУМЕ.....	9
4.1.1	Производи	9
4.1.2	Сакупљени и поново искоришћени отпад	10
4.2	ПРОИЗВОДИ КОЈИ САДРЖЕ АЗБЕСТ.....	10
4.2.1	Производи	10
4.2.2	Сакупљени и поново искоришћени отпад	10
4.3	АКУМУЛАТОРИ И БАТЕРИЈЕ.....	11
4.3.1	Производи	11
4.3.2	Сакупљени и поново искоришћени отпад	11
4.4	УЉА.....	12
4.4.1	Производи	12
4.4.2	Сакупљени и поново искоришћени отпад	12
4.5	ЕЛЕКТРИЧНИ И ЕЛЕКТРОНСКИ ПРОИЗВОДИ.....	13
4.5.1	Производи	13
4.5.2	Сакупљени и поново искоришћени отпад	14
4.6	ВОЗИЛА.....	14
4.6.1	Производи	15
4.6.2	Сакупљени и поново искоришћени отпад	15
5	УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА О ПРОИЗВОДИМА КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОК ОТПАДА ЗА 2021.-2023. ГОДИНУ	16
5.1	Гуме	16
5.2	Акумулатори и батерије	17
5.3	Уља	17
5.4	Електрични и електронски производи	18
5.5	Возила.....	19
6	ОТПАД КОЈИ НАСТАЈЕ НАКОН УПОТРЕБЕ ПРОИЗВОДА	20
6.1	Упоредни преглед података за 2021. - 2023. годину.....	20

1 САЖЕТАК

Чланом 5. Закона о управљању отпадом (Службени гласник РС, број 36/09, 88/10, 14/16 и 95/2018-др. закон) дефинисани су посебни токови отпада који представљају кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију. Истим Законом у поглављу 7. Управљање посебним токовима отпада у члановима од 47. до 58. прописана је обавеза управљања појединим посебним токовима отпада, као и обавеза извештавања власника ових врста отпада и достављања одговарајућих података Агенцији за заштиту животне средине (у даљем тексту – Агенција). Чланом 75. регулисан је поступак извештавања.

Законом о накнадама за коришћење јавних добара ("Сл. гласник Републике Србије", бр. 95/2018, 49/2019, 86/2019 - усклађен дин. 156/2020 - усклађен дин. изн., 15/2021 - допуњени усклађени дин.) прописана је висина накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада, утврђују се производи који после употребе постају посебни токови отпада, начин и рокови достављања годишњег извештаја.

Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде (Службени гласник РС, број 54/2010, 86/2011, 15/2012, 41/2013 - др. правилник, 3/2014, 81/2014 - др. правилник, 31/2015 - др. правилник, 44/2016 - др. правилник, 43/2017 - др. правилник, 45/2018 - др. правилник, 67/2018 - др. правилник и 95/2018 - др. Закон) утврђује се образац дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начин и рокови достављања годишњег извештаја.

Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду (Службени гласник РС, број 95/2010, 88/2015, 07/2020) прописан је образац дневне евиденције о отпаду и годишњи извештај.

У Агенцији подаци о производима који постају посебни токови отпада, као и о управљању отпадом који настаје након периода коришћења ових производа, воде се од 2010. године.

Почетком 2012. године у Агенцији пуштен је у рад информациони систем Националног регистра извора загађивања који подразумева електронско достављање података.

Пратећи потребе привредних субјеката и усвајајући примедбе истих, почетком 2014. године пуштен је у рад нови усавршени информациони систем, који омогућава корисницима лакше и једноставније достављање података. Почетна интернет страна портала за достављање података се налази на адреси <http://www.sepa.gov.rs/>.

Овим извештајем обухваћене су следеће групе производа који после употребе постају посебни токови отпада:

- Гуме
- Батерије или акумулатори

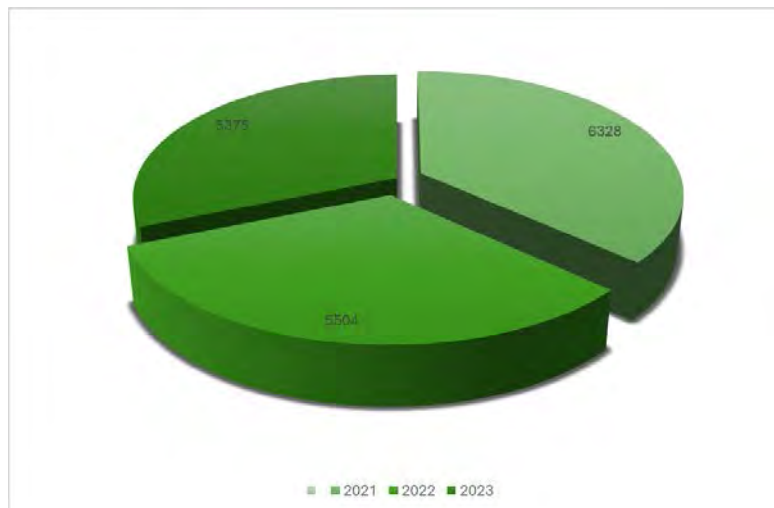
- Уља
- Електрични и електронски производи
- Возила.

У анализи коришћени су подаци Агенције и то:

- за производе који после употребе постају посебни токови отпада у складу са Законом и Уредбом,
- за поновно коришћење отпада у складу са Правилником.

Треба напоменути да се подаци за претходне године још увек достављају. Самим тим мења се број обвезника и количине пласираних производа у односу на претходни извештај.

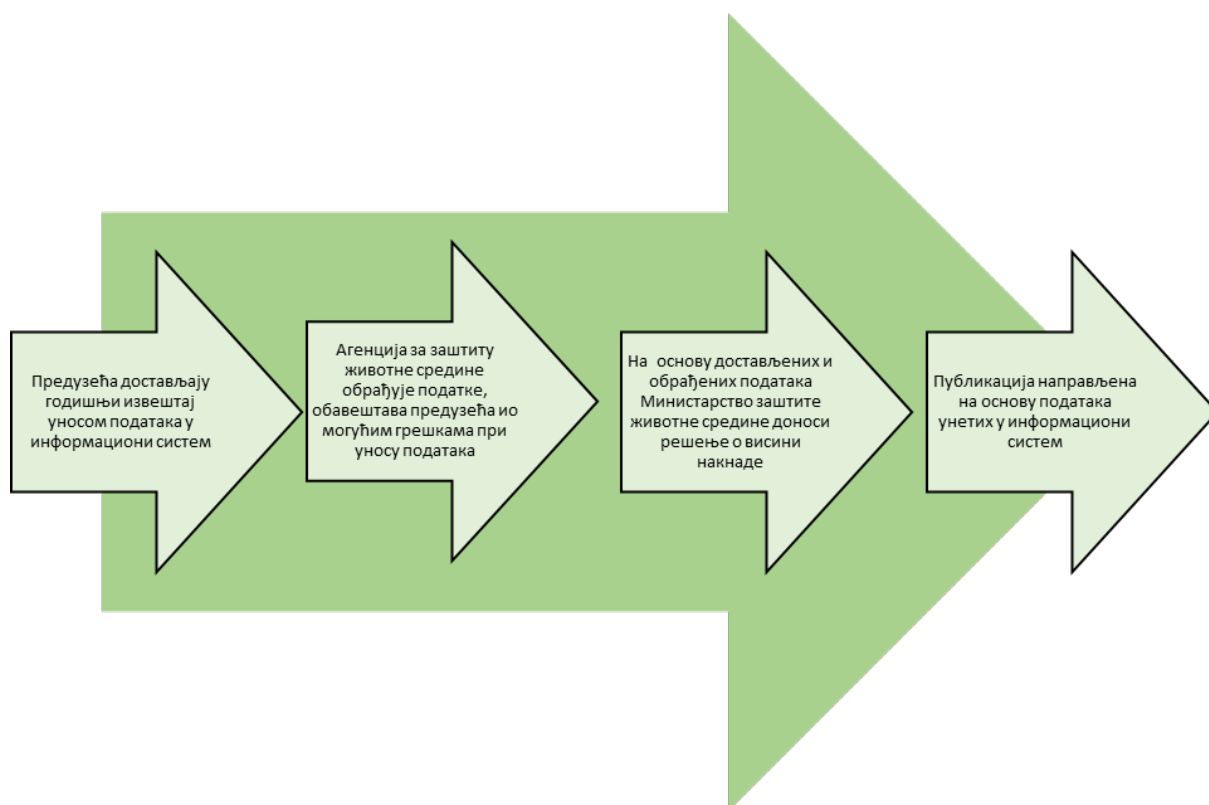
До законски прописаног рока (31.03.) за извештајну 2023. годину пријављено је 5375 предузећа. Пресек података за извештајну 2023. годину рађен је у јулу текуће године. Извештаји још увек пристижу, па се самим тим и број предузећа и количина производа повећава свакога дана.

Слика 1. Број предузећа која су известила у прописаном року

Један од разлога промена количина је и у томе што има измена већ унетих података који се односе на количине производа стављених на тржиште. Предузећа која извештавају веома често не уносе количине у јединици мере која је наведена у информационом систему. Након њихове исправке количине се драстично смањују или повећавају.

Слика 2. Ток достављања и обраде података

На основу свега изнетог можемо да закључимо:

- ☺ Увођењем унапређеног Информационог система побољшан је квалитет извештавања;
- ☹ При уносу података предузећа не обрађају пажњу на јединицу мере и децимални зарез;
- ☹ Још увек се достављају подаци за све извештајне године.

НАПОМЕНА: Публикација је рађена искључиво на основу података унетих од стране корисника у информациони систем Агенције за заштиту животне средине.

2 УВОД

Чланом 5. Закона о управљању отпадом (Службени гласник РС, број 36/2009, 88/2010, 14/2016 и 95/2018 - др. закон) дефинисани су посебни токови отпада који представљају кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију.

Овим извештајем обухваћене су следеће групе производа који после употребе постају посебни токови отпада:

2.1 Гуме

Гуме јесу гуме од моторних возила, спољни пнеуматици увезене, произведене или протектиране гуме за моторна возила (аутомобила, аутобуса, камиона, мотоцикала и др.), пољопривредне и грађевинске машине, приколице, летилице, вучене машине, друге машине и уређаји и остали слични производи, стављени на тржиште као посебан производ; гуме које су саставни део увезених или произведених моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, мотоцикала и др.), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, летилица, вучених машина, других машина и уређаја, и осталих сличних производа.

2.2 Батерије или акумулатори

Батерија или акумулатор јесте сваки извор електричне енергије произведене претварањем хемијске енергије, а који може да се састоји од једне или више примарних батеријских ћелија (које се не могу пунити) или једне или више секундарних батеријских ћелија (које се могу пунити), који се према намени и врсти разврставају на: стартере (оловно-киселе), преносне батерије и акумулаторе (никл-кадмијумске и друге) и индустријске батерије и акумулаторе (оловно киселе, никл-кадмијумске и друге).

2.3 Уља

Уља јесу сва минерална и синтетичка уља, осим базних минералних и синтетичких уља која се користе као сировина у производњи новог производа и мазива и уља која се не могу сакупити ради третмана.

2.4 Електрични и електронски производи

Електрични и електронски производи јесу производи чији рад зависи од електричне струје или електромагнетних поља, као и производи намењени за производњу, пренос и мерење струје и електромагнетних поља, за коришћење код напона који не прелази 1000 V за наизменичну струју и 1500 V за једносмерну струју. Електрични и електронски производи се разврставају према намени у 10 разреда.

2.5 Возила

Возило јесте свако возило категорије M1 (моторно возило за превоз путника – путничко возило које, осим седишта возача има још највише осам седишта) или N1 (моторно

возило за превоз терета – теретно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 3,5 t), моторно возило са три точка, осим моторних трицикала (категирија L5 – тешки трицикл) и њихови неупотребљиви или одбачени делови.

3 ЗАКОНСКИ ОСНОВ

Закон о управљању отпадом (Службени гласник РС, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016 и 95/2018 – др. закон) у поглављу 7. Управљање посебним токовима отпада у члановима од 47. до 58. прописује начине управљања појединим посебним токовима отпада. Истим члановима је прописана обавеза извештавања власника ових врста отпада и достављања одговарајућих података Агенцији за заштиту животне средине.

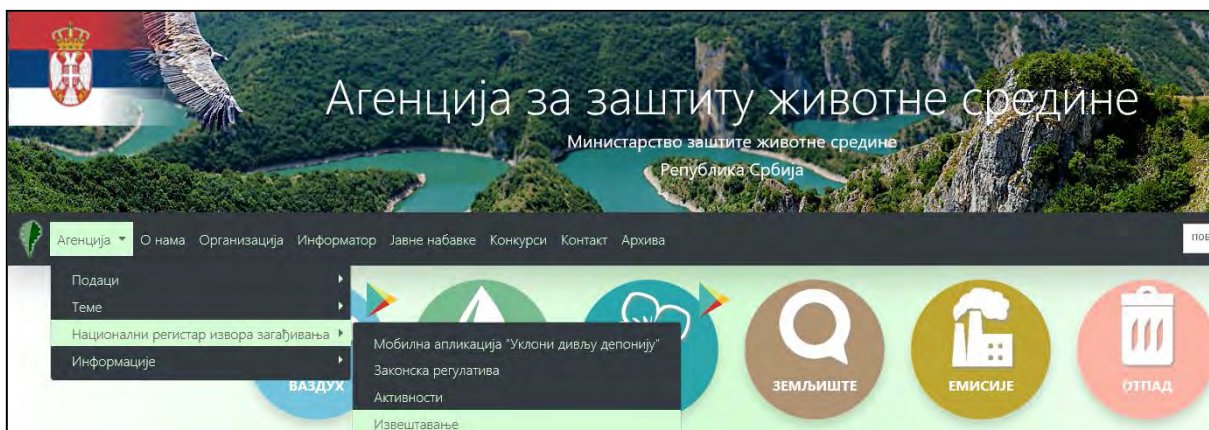
Законом о накнадама за коришћење јавних добара ("Сл . гласник Републике Србије", бр. 95/2018, 49/2019, 86/2019 - усклађен дин. 156/2020 - усклађен дин. изн., 15/2021 - допуњени усклађени дин.) прописана је висина накнаде за производе који после употребе постају посебни токови отпада, утврђују се обвезници, основица, висина и ослобођење од накнаде, производи који после употребе постају посебни токови отпада, начин и рокови достављања годишњег извештаја.

Уредбом о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде (Службени гласник РС, бр. 54/2010, 86/2011, 15/2012, 41/2013 - др. правилник, 3/2014, 81/2014 - др. правилник, 31/2015 - др. правилник, 44/2016 - др. правилник, 43/2017 - др. правилник, 45/2018 - др. правилник, 67/2018 - др. правилник и 95/2018 - др. Закон) утврђују се образац дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начин и рокови достављања годишњег извештаја.

Члан 75. Закона о управљању отпадом регулише поступак извештавања, чиме је предвиђена обавеза вођења дневне евиденције о отпаду и годишње извештаје. Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду (Службени гласник РС, број 95/2010, 88/2015 и 07/2020) прописан је образац дневне евиденције о отпаду и годишњи извештај.

Почетком 2012. године у Агенцији је пуштен у рад Информациони систем Националног регистра извора загађивања, а почетком 2014. године систем је додатно унапређен преласком на *online* извештавање података, који подразумева електронско достављање података за све аспекте животне средине. Достављање података врши се уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања.

Почетна интернет страна портала за достављање података се налази на адреси <http://www.sepa.gov.rs/>

4 ПОДАЦИ О ПРОИЗВОДИМА КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА

У анализи података посебних токова отпада коришћени су подаци Агенције за заштиту животне средине:

- за производе који после употребе постају посебни токови отпада у складу са Законом,
- за управљање овим врстама отпада у складу са Правилником.

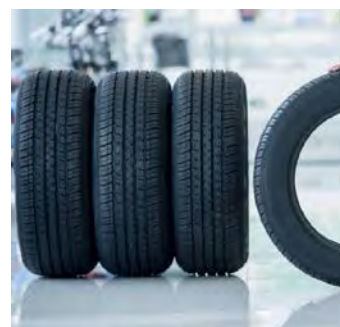
4.1 ГУМЕ

Гуме јесу гуме од моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, моторцикала и др.), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, летелица, вучених машина, других машина и уређаја и остали слични производи, након завршетка животног циклуса, које власник одбацује или намерава да одбаци услед оштећења, истрошености или других разлога. Отпадне гуме су разврстане у групу отпада са индексним бројем 16 01 03 према Каталогу отпада.

4.1.1 Производи

Извештаје о гумама које су пласиране на тржиште Републике Србије, Агенцији је послало кроз информациони систем Националног регистра извора загађивања до 08. јула 2024. године 2033 обвезника накнаде за управљање посебним токовима отпада.

Подаци о врсти и количини производа који спадају у ову категорију посебних токова отпада који су стављени на тржиште Републике Србије у 2023. години приказани су у табели број 1.

Слика 3.¹

¹ <https://www.shutterstock.com/>

Назив производа	Укупна количина (t)
Увезене, произведене или протектиране гуме од свих врста моторних возила	7600.82
Гуме које су саставни део увезених или произведених аутобуса, теретних возила, радних машина, радних возила и трактора, ваздухоплова и других летилица и комплета точкова (гума и наплатак), и то за: аутомобилске приколице, тракторе, камионе, аутобусе и виљушкаре, грађевинске радне машине, пољопривредне машине, теретне приколице и вучене машине, остала возила, транспортне уређаје, летилице и друго	33567.24
УКУПНО	41168.06

Табела 1. Количина гума стављених на тржиште у 2023. години

* **Законом о накнадама за коришћење јавних добара прописано је да се за гуме извештава само у килограмима**

4.1.2 Сакупљени и поново искоришћени отпад

Према извештајима оператера постројења за поново искоришћење отпада у току 2023. године поново је искоришћено 64899 тона отпадних гума.

На основу достављених образаца за увоз отпада, у 2023. години увезено је 417 тона ове врсте отпада. У истом периоду је одложено 72 тона ове врсте отпада.

Слика 4²

4.2 ПРОИЗВОДИ КОЈИ САДРЖЕ АЗБЕСТ

Азбест се у највећој мери користи у материјалима за грађевинарство. Присутан је у различитим производима, као што су азбестно-цементни кровни покривачи тзв. „Салонит плоче“, зидови малтерисани цементно-азбестном смешом, подне плочице од смеше ПВЦ-а и азбеста - „Виназ плоче“, неке врсте водоводних цеви, противпожарна изолација, облоге за аутомобилске кочнице, итд.

4.2.1 Производи

На основу Закона о накнадама за коришћење јавних добара не постоји обавеза извештавања и плаћања накнаде за производе који садрже азбест.

4.2.2 Сакупљени и поново искоришћени отпад

Отпад који садржи азбест најчешће се може наћи у грађевинском отпаду. Према достављеним подацима оператера који имају дозволу за одлагање ове врсте отпада одложено је 277 тоне отпада који је сачињен од

² <https://www.recyclesaline.org/>

грађевинских и изолационих материјала који садрже азбест и припадају групи 17 према Каталогу отпада.

Слика 5³

4.3 АКУМУЛАТОРИ И БАТЕРИЈЕ

Акумулатор и батерија јесте сваки извор електричне енергије произведене претварањем хемијске енергије, а који може да се састоји од једне или више примарних батеријских ћелија (које се не могу пунити) или једне или више секундарних батеријских ћелија (које се могу пунити).

4.3.1 Производи

Агенцији је извештаје о производима ове врсте стављеним на тржиште Републике Србије доставило је 2474 предузећа.

Подаци о врсти и количини акумулатора и батерија који су стављени на тржиште Републике Србије у 2023. години приказани су у табели 2.

Слика 6⁴

Табела 2. Количина акумулатора и батерија стављених на тржиште у 2023. години

Назив производа	Укупна количина (t)
Стартери	8272.81
Преносне батерије или акумулатори	779.31
Индустријске батерије и акумулатори	8670.00
УКУПНО	17722.12

4.3.2 Сакупљени и поново искоришћени отпад

Истрошени акумулатори и батерије су они који се не могу поново користити и представљају отпад, и намењени су третману односно рециклирању. Истрошени акумулатори и батерије се класификују као опасан отпад (најчешће индексни број 16 06 и 20 01 према Каталогу отпада). Према извештајима оператера постројења за поново искоришћење отпада прерађено је 22317 тона ове врсте отпада.

На основу годишњег извештаја о прекограничном кретању отпада извезено је 1417 тона ове врсте отпада, а у истом периоду увезено је 6734 тоне.

Слика 7⁵

³ <https://www.regina.co/>

⁴ <https://www.https://pixabay.com/>

⁵ <https://www.profimedia.rs>

4.4 УЉА

Уља јесу сва минерална и синтетичка уља, осим базних минералних и синтетичких уља која се користе као сировина у производњи новог производа и мазива и уља која се не могу сакупити ради третмана.

4.4.1 Производи

Извештаје о уљима која су пласирана на тржиште Републике Србије, Агенцији кроз ИС Националног регистра извора загађивања до 08.07.2024. године, послало је 771 обвезника накнаде за управљање посебним токовима отпада.

Подаци о врсти и количини производа који спадају у ову категорију који су стављени на тржиште Републике Србије у 2023. години приказани су у табели.

Слика 8⁶

Табела 3. Количина уља стављена на тржиште у 2023. години

Назив производа	Укупна количина (t)
Уља (сва минерална и синтетичка уља и мазива)	40310.57

* *Законом о накнадама за коришћење јавних добара прописано је да се за уља извештава само у килограмима*

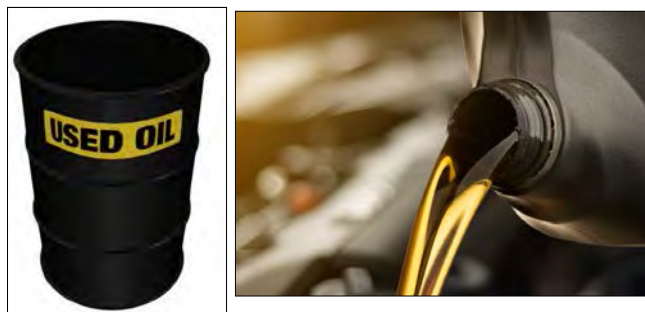
4.4.2 Сакупљени и поново искоришћени отпад

Отпадним уљима се сматрају сва минерална или синтетичка уља или мазива, која су неупотребљива за сврху за коју су првобитно била намењена, као што су хидраулична уља, моторна, турбинска уља или друга мазива, бродска уља, уља или течности за изолацију или пренос топлоте, остала минерална или синтетичка уља, као и уљни остаци из резервоара, мешавине уље-вода и емулзије. Отпадно јестиво уље је уље које настаје обављањем угоститељске и туристичке делатности, у индустрији, трговини и другим сличним делатностима. Количине управљања овом врстом уља нису обухваћене у овом извештају. Према Каталогу отпада, отпадна уља се налазе у више група, али су највећим делом обухваћена индексним бројевима из групе 12 или 13 Каталога отпада.

На основу Годишњег извештаја о отпаду оператера постројења за поновно искоришћење отпада добијен је податак да је у 2023. години прерађено 440 тона отпадног уља.

Према извештајима извозника ове врсте отпада извезено је 1660 тоне отпадног уља.

⁶ <https://pixabay.com/>

Слика 9⁷

4.5 ЕЛЕКТРИЧНИ И ЕЛЕКТРОНСКИ ПРОИЗВОДИ

Производи којима је за рад потребна електрична енергија или електромагнетно поље, као и опрема за производњу, пренос и мерење струје или јачине електромагнетног поља чине електричну и електронску опрему и уређаје. Отпад од електричне и електронске опреме укључује опрему и уређаје, као и склопове и саставне делове који настају у индустрији.

Отпад од електричне и електронске опреме према Каталогу отпада разврстан је у групу са индексним бројем отпада 16 02 и 20 01. Отпад од електричних и електронских производа чине отпадни апарати из домаћинства (телевизори, радио-апарати, фрижидери, замрзивачи итд.), рачунари, телефони, касетофони итд. Већина овог отпада спада у опасан отпад због компоненти које садржи.

4.5.1 Производи

Извештаје о електричним и електронским производима који су пласирани на тржиште Републике Србије, Агенцији доставило је кроз информациони систем Националног регистра извора загађивања до 08.07.2024. године 5449 обвезника накнаде за управљање посебним токовима отпада.

Подаци о врсти и количини производа који спадају у ову категорију посебних токова отпада који су стављени на тржиште Републике Србије у 2023. години приказани су у табели број 4.

Слика 10⁸

⁷ <https://pixabay.com/>

⁸ <https://www.englishteachersite.com/>

Табела 4. Количина електричних и електронских производа стављених на тржиште у 2023. години

Разред	Врста производа	Укупна количина	
		kom	t
I	Велики кућни апарати	1334870	3406.19
II	Мали кућни апарати	1597386	1215.98
III	IT опрема	21352073	/
IV	Опрема широке потрошње за разоноду	/	3816.37
Va	Опрема за осветљење	6370049	/
Vb	Осветљења	/	1398.24
VI	Електрични и електронски алати	/	3828.26
VII	Играчке опрема за рекреацију, разоноду и спорт	/	2503.11
VIII	Медицински помоћни уређаји	/	472.12
IX	Инструменти за праћење и надзор	/	1392.84
X	Аутомати	/	452.29
УКУПНО		30654378	18485.41

4.5.2 Сакупљени и поново искоришћени отпад

У 2023. години је по пристиглим подацима, прерађено је 35373 тоне отпада. Ову врсту отпада претежно чини одбачена опрема.

Слика 11⁹

4.6 ВОЗИЛА

Возило јесте свако возило категорије М1 (моторно возило за превоз путника – путничко возило које, осим седишта возача има још највише осам седишта) или N1 (моторно возило за превоз терета – теретно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 3,5 t), моторно возило са три точка, осим моторних трицикала (категиорија L5 – тешки трицикл) и њихови неупотребљиви или одбачени делови.

Отпадна односно неупотребљива возила јесу моторна возила или делови возила која су отпад и која власник жели да одложи или је њихов власник непознат.

⁹ <https://q985online.com/>

4.6.1 Производи

Извештаје о возилима која су стављена на тржиште Републике Србије, послало је кроз информациони систем Националног регистра извора загађивања до 08.07.2024. године 560 обвезника накнаде за управљање посебним токовима отпада.

Подаци о врсти и количини производа који спадају у ову категорију посебних токова отпада који су стављени на тржиште Републике Србије у 2023. години приказани су у табели број 5.

Табела 5. Количина возила стављених на тржиште у 2023. години

Назив производа	Укупна количина (t)
Возила категорије М1 и N1	102973.85

4.6.2 Сакупљени и поново искоришћени отпад

Оператери за поновно искоришћење отпада су известили Агенцију да су третирали 5913 тоне ове врсте отпада.

Слика 12¹⁰

¹⁰ <https://www.cash4carsakron.com/>

5 УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА О ПРОИЗВОДИМА КОЈИ ПОСЛЕ УПОТРЕБЕ ПОСТАЈУ ПОСЕБНИ ТОК ОТПАДА ЗА 2021.-2023. ГОДИНУ

5.1 Гуме

Табела 6. Количина гума стављених на тржиште Републике Србије период 2021. - 2023. година

	<i>2021. година</i>	<i>2022. година</i>	<i>2023. година</i>
	<i>Укупна количина</i>	<i>Укупна количина</i>	<i>Укупна количина</i>
	<i>t</i>	<i>t</i>	<i>t</i>
<i>Увезене, произведене или протектиране гуме од свих врста моторних возила</i>	31731.5	30567.11	7600.8
<i>Гуме које су саставни део увезених или произведених аутобуса, теретних возила, радних машина, радних возила и трактора, ваздухоплова и других летилица и комплекта точкова (гума и наплатак), и то за: аутомобилске приколице, тракторе, камионе, аутобусе и виљушкаре, грађевинске радне машине, пољопривредне машине, теретне приколице и вучене машине, остала возила, транспортне уређаје, летилице и друго</i>	12150.9	13697.83	33567.2
УКУПНО	43882.4	44264.94	41168.1

5.2 Акумулатори и батерије

Табела 7. Количина акумулатора и батерија стављена на тржиште Републике Србије у периоду 2021. - 2023. година

Година	Стартери	Преносне батерије или акумулатори	Индустријске батерије и акумулатори	Укупно (t)
2021	11546.90	859.00	6417.90	18823.80
2022	10695.25	806.90	5985.44	17487.59
2023	8272.81	779.31	8670.00	17722.12

5.3 Уља

Табела 8. Количина уља стављена на тржиште Републике Србије у периоду 2021. - 2023. година

Година	Укупна количина (t)
2021	39418.20
2022	48567.11
2023	40310.57

*Да би се количина у литрима изразила у килограмима потребно је количину у литрима помножити са 0.9.

5.4 Електрични и електронски производи

Табела 9. Количина електричних и електронских производа стављених на тржиште Републике Србије у периоду 2021. - 2023. година

Разред	Назив групе производа	2021. година		2022. година		2023. година	
		Укупна количина		Укупна количина		Укупна количина	
		ком	t	ком	t	ком	t
I	Велики кућни апарати	1464903	3621.20	1422062	4458.56	1334870	3406.19
II	Мали кућни апарати	2032664	1813.00	1587838	1602.20	1597386	1215.98
III	IT опрема	16888076	/	13558509	/	21352073	/
IV	Опрема широке потрошње за разоноду	/	2957.40	/	3382.77	/	3816.37
Va	Опрема за осветљење	6720359	/	6002629	/	6370049	/
Vb	Осветљења	/	1220.10		1169.90	/	1398.24
VI	Електрични и електронски алати	/	5575.90	/	5348.80	/	3828.26
VII	Играчке опрема за рекреацију, разоноду и спорт	/	1434.70	/	1276.95	/	2503.11
VIII	Медицински помоћни уређаји	/	536.70	/	511.91	/	472.12
IX	Инструменти за праћење и надзор	/	1031.80	/	2014.67	/	1392.84
X	Аутомати	/	427.80	/	460.65	/	452.29
УКУПНО		27106002	18618.80	22571038	20226.41	30654378	18485.4087

5.5 Возила

Табела 10. Количина возила стављена на тржиште Републике Србије у периоду 2021. - 2023. година

	Укупна количина (t)
2021	178952.1
2022	187230.6
2023	102973.85

6 ОТПАД КОЈИ НАСТАЈЕ НАКОН УПОТРЕБЕ ПРОИЗВОДА

6.1 Упоредни преглед података за 2021. - 2023. годину

Табела 11. Количине и начин поступања са посебним токовима отпада у 2021. години

Врста отпада	Одложен отпад (t)	Поновно искоришћење отпада (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
Електрични и електронски отпад	/	30316	/	/
Отпадни азбест	201	/	/	/
Отпадна уља	/	1595	941	/
Отпадне гуме	19	50726	/	148
Отпадне батерије и акумулатори	/	21298	5557	8403
Возила	/	3280	/	/

Табела 12. Количине и начин поступања са посебним токовима отпада у 2022. години

Врста отпада	Одложен отпад (t)	Поновно искоришћење отпада (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
Електрични и електронски отпад	/	34532	/	/
Отпадни азбест	253	/	/	/
Отпадна уља	/	2200	1522	/
Отпадне гуме	91	55137	/	128
Отпадне батерије и акумулатори	/	21685	3489	8163
Возила	/	2212	/	/

Табела 13. Количине и начин поступања са посебним токовима отпада у 2023. години

Врста отпада	Одложен отпад (t)	Поновно искоришћење отпада (t)	Извезен отпад (t)	Увезен отпад (t)
ЕЕ отпад	/	35.373	/	/
Отпадни азбест	277	/	/	/
Отпадна уља	/	440	1.660	/
Отпадне гуме	72	64.899	/	417
Отпадне батерије и акумулатори	/	22.317	1.417	6.734
Возила	/	5.913	/	/

У Табелама 11, 12 и 13 су приказане количине посебних токова отпада за шест врста производа за које се прати количина производа стављених на тржиште.

У односу на претходну годину количине отпада које су третиране операцијама поновног искоришћења су повећане за отпадна возила и отпадне гуме а за отпадна уља је дошло до смањења прерађених количина. Када говоримо о извозу смањене су количине отпадних батерија и акумулатора. Количине увезеног отпада су повећане за отпадне гуме, а смањене за батерије и акумулаторе. Приказана количина од 5.913 тона отпадних возила која су третирана процесима поновног искоришћења се односи на 4.562 тона отпадних возила и 1.351 тона отпадних возила која не садрже ни течности ни друге опасне компоненте. Наведене количине за групу батерије и акумулатори се претежно односе на оловне батерије.

Табела 11. Поновно искоришћење електричног и електронског отпада по разредима

Разред		Количина третираног ЕЕ отпада поступцима поновног искоришћења (t)
<i>I</i>	<i>Велики кућни апарати</i>	<i>19846</i>
<i>II</i>	<i>Мали кућни апарати</i>	<i>150</i>
<i>III</i>	<i>Опрема информатичке технологије (ИТ) и телекомуникације</i>	<i>1840</i>
<i>IV</i>	<i>Опрема широке потрошње за разоноду</i>	<i>5774</i>
<i>V</i>	<i>Осветљења</i>	<i>178</i>
<i>Va</i>	<i>Флуоресцентне цеви</i>	<i>86</i>
<i>VI</i>	<i>Електрични и електронски алати</i>	<i>1986</i>
<i>VII</i>	<i>Играчке, опрема за рекреацију, разоноду и спорт</i>	<i>3</i>
<i>VIII</i>	<i>Медицински уређаји</i>	<i>33</i>
<i>IX</i>	<i>Инструменти за праћење и надзор</i>	<i>3154</i>
<i>X</i>	<i>Аутомати</i>	<i>2231</i>

Табела 14 приказује количине електричног и електронског отпада који је третиран неком од R операција поновног искоришћења. Врсте отпада су разврстане у 10 разреда. Више од 50% количина ЕЕ отпада који је третиран поступцима поновног искоришћења представља отпад који је настао од производа који у складу са поделом производа који после употребе постају посебни токови отпада припадају првом разреду односно великим кућним апаратима.

Поред наведених количина оператери су третирани и 92 тоне електричног и електронског отпада који спада у групу производа који су обухваћени чланом 144 Закона о накнадама за коришћење јавних добара и за које се не прате количине производа стављених на тржиште Републике Србије.

На основу података о извозу отпада током 2023. године није било извоза електричног и електронског отпада. Извозиле су се само компоненте уклоњене из одбачене опреме, које су настале након третмана ЕЕ отпада, односно опреме чије количине су већ приказане у табели 14 која се односи на количине поновно искоришћеног ЕЕ отпада. Извршен је извоз 1548 тона компоненти, од чега је 656 тона по карактеру опасан отпад.